

Koalice STOP HF

v zastoupení:

o.s. Živá voda, Horní 3, 549 57 Teplice nad Metují, Horní 3

IČ: 26996391

č. ú. 176442160/0600

předseda a jednatel, Jiří Malík, Horní 141, 549 57 Teplice nad Metují

<http://stophf.cz>

Kuchařka č. II, sestavil Jiří Malík a vědecká rada Koalice STOP HF

Návrh formulace stanoviska obcí k rozkladu firmy SouthOil podanému dne 30.7.2013, pod čj. 1214/550/13, 54034/13

Komu:

MŽP ČR, Vršovická 65, 100 10 Praha 10, pracoviště: Resslova 1229/2a, Hradec Králové 2, 500 02 (vyřizuje Ing. Ilona Heroldová)VORS, 550 ilona.heroldova@mzp.cz

Věc: Vyjádření **obce** k rozkladu firmy SouthOil (se sídlem Bělehradská 314/18, 140 00 Praha 4) podanému dne 30.7.2013, pod čj. 1214/550/13, 54034/13 ohledně průzkumného území Hradecko - Pardubicko (dále jen PÚ).

K jednotlivým bodům rozkladu uvádíme:

Ad1)

Firma uvádí, že navrhované PÚ zasahuje i do Polické pánve. Tato informace je nepravdivá.

Ad 1,1)

Nutno zdůraznit, že správní úřad musí při svém rozhodování přihlídnout nejen k formální stránce rozhodování, jako je spravedlivý, předvídatelný přístup ke všem v obdobných kauzách, na který apeluje firma, ale také a to zejména ke konkrétním aspektům věci ve vazbě na konkrétní území. Kvartér Moravy je sice částečně rovněž zahrnut do PHO i projektu Rebilance (ale pouze malou částí), navíc jde o území (na rozdíl od navrhovaného PÚ) již výrazně poškozené řadou necitlivých zásahů včetně poškození podzemních vod v souvislosti s těžbou ropy a plynu. Srovnávat je s tak cennou oblastí, jakým je dosud velmi zachovalé území jakéhosi vodního „Kuvajtu ČR“ (dle slov hydrogeologa RNDr. Jana Čurdy, oblastního hydrogeologa ČGS, do jehož kompetence spadá i území PÚ), je zavádějící a svědčí o malém odborném přehledu firmy. Hlavním argumentem je fakt, že v rámci projektu Rebilance je oblast PÚ do budoucna navržena k ještě vyšší ochraně (a to z celých cca 80% plochy PÚ!!) jako nenahraditelného ložiska podzemní vody. Ze sta 100% se pak PÚ nachází v CHOPAV VČ křída! Stojí tak proti sobě soukromý zájem zkoumat a těžit ropu a plyn (který je vždy ze své podstaty rizikovou a střetovou záležitostí z hlediska ochrany vody) proti de facto nejvýznamnějšímu veřejnému zájmu v ČR - zajištění pitné vody pro stovky tisíc občanů ČR. Proto zcela jednoznačně v tomto bodě dáváme za pravdu MŽP ČR HK a záměr firmy považujeme za hazard, hraničící s ohrožením národní bezpečnosti.

Ad 1,2)

Firma uvádí, že cílové vrstvy průzkumu se nachází hluboko (hlouběji než v kvartéru Moravy) pod vodonosnými vrstvami, které na území plánovaného PÚ dosahují do cca 700 m. To je pravdivé sdělení. Použití tohoto argumentu však při znalosti nedokonalosti technologií a selhávání lidského faktoru při průzkumných pracích (o těžbě ropy v CHOPAVU tedy asi opravdu neuvažuje ani firma?) stává zavádějící až manipulativní: firma se snaží navodit dojem, že mezi průzkumnou hloubkou a aquiferem je dostatečná izolační vzdálenost. K tomu musíme uvést hned několik argumentů proti vrtání skrz aquifer do hloubek kolem 2,3 a 4,3 km. Za prvé: **časem přestanou všechny vrty těsnit** z celé řady důvodů. Zejména šikmé vrty, které firma také předpokládá, podléhají netěsnostem nejdříve a nejčastěji. Do 15 let po odvrtání, pakliže se v nich např. ještě frakuje (což z díkce žádosti nelze vyloučit), dle dat firmy Schlumberger, jedné z nejlepších vrtařských firem na světě, až 60% vrtů netěsní (<http://theyee.ca/News/2013/01/09/Leaky-Fracked-Wells/>). Za druhé: hloubka tektonických poruch dle hydrogeologa RNDr. Jana Čurdy z ČGS je

neznámá. Jejich hloubka se právě vrty v území VČ křídly nezkoumala, jak sdělil na přednášce v Poličce dne 12.7.2013, právě z důvodu obav, aby se nenarušilo dno této pánve, což by mohlo mít fatální následky následky pro těsnost pánve jako celku. Z toho logicky plyne, že není v zájmu ochrany vod doslova hazardovat průchodem vrty aquiferem ani pro vodohospodářské účely, natož pro účely výzkumu ropných uhlovodíků! Dále se z toho dá vyvodit riziko, že tektonické linie mohou zasahovat i do hloubky několika kilometrů, jak tomu je analogicky v jiných obdobných územích, kde to je potvrzeno (např. Polická křídlová pánev). Pak by zasažení takové linie vrtnými pracemi s následným únikem, ať již chemikálií z vrtných výplachů případně průnikem uhlovodíků do aquiferu, mohlo způsobit jak kontaminaci vody, tak nežádoucí propojení zvodnělých komplexů. Opět tedy konstatujeme, že nelze souhlasit s argumentací firmy a dokonce lze dovodit, že se firma dostává do rozporu se svým vlastním tvrzením – „respektovat geologickou stavbu území“. Pro nás znamená požadavek respektovat geologickou stavbu území **zachovat status quo, případně zlepšit ochranu podzemní vody**. Záměr firmy jde opačným směrem a ukazuje to na skutečnost, že firmu zastupují lidé, kteří ignorují současnou legislativu, vykazují nízkou odbornou úroveň znalostí (a nechají stranou svou odbornost, když jim cizí firma zaplatí). I to jsou další důvody, proč firmě nepovolit vůbec žádné práce.

Ad 1,3)

Žadatel hodlá jít za hranu požadavků vyhlášky o CHOPAV (85/1981 Sb.) s argumentem, že je možné vrtat i pro jiné než vodohospodářské účely a podmínkou vodoprávního úřadu bude možné v takovém případě, dle tvrzení firmy, vyloučit ohrožení podzemních vod a tak splnit požadavky této vyhlášky. Známe desítky případů z praxe, kdy vodoprávní úřad určil podmínky, tyto nebyly dodrženy a došlo nejen k ohrožení, ale přímé kontaminaci vod. **Vrtné práce i pro vodařské účely z podstaty věci ohrožují zdroje podzemní vody. Nelze tedy ohýbat legislativu účelovými tvrzeními, že nedojde k ohrožení, když samotná vrtná činnost je ohrožující!** Zde zákonodárce evidentně myslel na princip předběžné opatrnosti, neohrozit zásoby podzemních vod, který správně MŽP ČR vyložilo a akceptovalo ve svém rozhodnutí. Argument firmy, že se bude měřit kvalita vod ve studních a vrtech ve zkoumané oblasti před a po průzkumu, je zcela naivní. Neznáme sice přesnou střední dobu oběhu podzemních vod ve VČ křídě, ale analogicky s jinými to může být i desetiletí. Havárie na podzemních vodách tedy může být patrná dávno po ukončení vrtných prací. Navíc zvolit vhodný monitorovací systém v tak hydrogeologicky složitém systému je prakticky nemožné. Argument firmy, že „seismický průzkum v zásadě (jaký význam má to slovo v realitě?) oběh podzemních vod neohrozí“, se jeví opět jako velice chabý a nedůvěryhodný. My např. můžeme jmenovat v zásadě tvrdá data: obec Rogów ve východním Polsku, rok 2010. Seismický geofyzikální průzkum poškodil řadu domů v této obci a někteří obyvatelé přišli o pitnou vodu ve svých studnách, neboť se otřesy zakalila (<http://stophf.cz/?s=rog%C3%B3w&submit=Go>). Jak zjistila Koalice STOP HF přímo na místě, vodu nemají dodnes, tj. již dva roky. Firma tedy dále prokazuje svou neznalost a neobornost. Navíc pan prokurista firmy SouthOil RNDr. Staněk bagatelizuje v rozkladu dopady seizmiky na podzemní vody, přitom samotný projekt firmy je připouští!

Ad 2,1)

Firma tvrdí, že průzkumné geologické práce jsou pracemi dočasnými, a že se na ně, volně řečeno, nevztahuje územní plán. I s tímto tvrzením lze snadno polemizovat. Jednak některé zásahy, jako např. havárie spojené s průzkumnou činností, mohou mít i dlouhodobý vliv a územně plánovací činnost klade důraz i na ochranu životního prostředí. Dále povinnost uvést území do původního stavu je prakticky nemožné, vyzmeme-li dikci doslova. I když slovní spojení „původní stav“ vyložíme velmi volně, rozhodně to znamená, že lze s vrtnými pracemi souhlasit např. v nivách,

chráněných územích, prvcích ÚSES, NATUŘE 2000 apod., kde „původní“ vzhledem např. k chráněným druhům rostlin či hmyzu opravdu nastolit nelze a vždy se jedná o nežádoucí ztrátu na stávající biologické rozmanitosti v rozporu se zákonem č. 114/92 Sb., na ochranu přírody a krajiny. Navíc udělení PÚ vždy znamená riziko dalšího nesolidního postupu firmy např. formou arbitráží při případném nepovolení těžby či nesolidní postup, jako např. u firmy Chevron, která v Polsku získala koncesi a v současné době již podruhé porušila zákon tím, že hodlá budovat průzkumnou plošinu, i když má povolení pouze na geofyzikální průzkum (<http://stophf.cz/archives/4764>). I proto je vhodné nepovolit průzkumné práce ze zásady předběžné opatrnosti.

Ad 5,1)

Firma tvrdí, že při provádění vrtných prací nehrozí nevratné nebo závažné poškození životního prostředí. Podle četných zkušeností ze světa i ČR při průzkumných pracích zejména v tak citlivých oblastech jakou VČ křída je, může být opak pravdou. Již jen seismické práce, jak uvedeno výše, mohou ohrozit hydrodynamickou rovnováhu jednotlivých segmentů pánve. Nemluvě o možnosti hoření flér a to až několik měsíců, jak uvádí sama firma, kdy unikají toxické a rakovinotvorné látky na bázi aromatických uhlovodíků. Firma sice uvádí, že nepůjde o frakování, ale firmou uvedené pojmy: horizontální vrtání, radiální, multilaterální vrty, šikmé vrty (vše se používá i u frackingu, kontrola dodržení rozhodnutí je prakticky nulová) případně kyselinování a zvyšování tlaku v ropě pomocí plynové injektáže CO₂, případně ropnými uhlovodíky nebudí důvěru. Navíc při vědomí, že většina geologů se shoduje, že v podloží pod VČ křídou rozhodně nejsou konvenční zdroje uhlovodíků, ale v její jižní části mohou být plynonosné břidlice... Obavy o závažná rizika jak pro pánevní strukturu VČ křída včetně možných závažných poškození při průzkumných pracích (používaná chemie na běžné vrty se pohybuje v řádu tun v závislosti na hloubce, rovněž ani havárii cisteren s těmito chemikáliemi nelze vyloučit) jsou na místě a vyjádření firmy považujeme za zlehčující, neodborná až laická, která rozhodně nebudí důvěru již tím, že něco jiného tvrdí prokurista firmy pan Staněk, jiná sdělení jsou v žádosti a další, také trochu jiná, ve firemním „Popisu metodiky extrakce plynu“.

Ad 5,2)

Firma v tomto bodě tvrdí, že budou navržena opatření zamezující propojení zvodní a nebudou využívána média a postupy, které by mohly kontaminovat podzemní vody. Zde stačí srovnat „Popis metodiky extrakce plynu“ (viz výše), aby bylo jasné, že se pan Staněk v jím podaném rozkladu rozchází i s materiály jeho firmy. Opět to jen dokazuje nesolidnost firmy.

Dále musíme MŽP ČR HK upozornit na skutečnost, že žadatel uvedl v žádosti o navrhované PÚ NEPRAVDIVOU informaci a to dost klíčového významu! Citujeme ze strany 24 žádosti firmy SouthOil, kap. 15: Geologický výklad: „*Analýzou archivních materiálů a díky konzultacím s geology z České geologické služby jsme vybrali za cíl našich průzkumných prací část české křídové pánve a její dno*“. Přiložený dokument (mail, viz níže) od ředitele ČGS RNDr. Zdeňka Venery, který získala Koalice STOP HF, jasně dokládá, že se firma snažila vzbudit důvěryhodnost tím, že se pokusila nepravdivě zaštitit Českou geologickou službou. Lze tedy pochybovat o tom, zda i ostatní údaje firmy jsou vůbec pravdivé. Každopádně i na základě této skutečnosti je pro nás firma SouthOil nedůvěryhodná.

Závěr:

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem navrhuje, aby rozkladová komise napadené rozhodnutí čj. 912/550/12-Hd, 68875/ENV/12 z 11.7.2013 v celém rozsahu potvrdila.

Koalice STOP HF

v zastoupení:

o.s. Živá voda, Horní 3, 549 57 Teplice nad Metují, Horní 3

IČ: 26996391

č. ú. 176442160/0600

předseda a jednatel, Jiří Malík, Horní 141, 549 57 Teplice nad Metují

<http://stophf.cz>

Příloha: mail Zdeňka Venery ze dne 17.7.2013

Vážený pane Maliku,

odpovídám na Vaši stížnost. Dr. Curda Vám nemohl odpovědět na Vaši otázku, neboť na ni neznal odpověď.

*Domnívám se, že zmínka v uvedené žádosti, o stanovení průzkumného území, o konzultaci s pracovníky CGS je v této žádosti uvedena svevolně a nepravdivě. **Zadnou žádost o konzultaci CGS od firmy SouthOil nedostala a rovněž prokurista této firmy Dr. Stanek mi na telefonický dotaz, s kým z CGS byla žádost konzultována, odpověděl, že o žádné takové konzultaci neví.***

Shledávám tedy, že Dr. Curda se žádného pochybení nedopustil. Jeho přednáška na zadané téma naopak sklídila vynikající ohlas.

S pozdravem,

Zdeněk Venera, ředitel České geologické služby